

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 16. De Charitate prout est in creaturis. In quo consistat essentia Charitatis supernaturalis strictè sumptæ. Quomodo eius obiectum formale sit Deus vt principiu[m] beatitudinis. Qualis charitas ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

300 *Liber Tertius*
repudiare hoc pharmacum, &
eligere aliud:

C A P V T X V I .

De Charitate prout est in creaturis. In quo consistat essentia Charitatis supernaturalis strictè sumpta. Quomodo eius obiectum formale sit Deus ut principium beatitudinis. Quales charitas requiratur ad omnem actum usquequaque honestum. Quenam obiecta debeamus amare ex charitate, vel ut finem qui, vel ut finem cui.

221 **Q** Vando S. Thomas
2.2.q.23.ar.4.& 9
& q.26.ar.12.do-
cet motiuū charitatis esse Deū
ut obiectum, & ut principium
beatitudinis

De Charitate, Cap. XVI. 301
beatitudinis, nō significat Deū
non posse amari ex charitate
etiam propter alias perfectio-
nes, quæ in eo relucet, sed si-
gnificat, bonitatem Dei esse ob-
iectum motuum charitatis su-
pernaturalis, quatenus illa mo-
uet nos ad amandum efficaci-
ter communionem vitæ cū illo
ente optimo, & perfectissimo.
Charitas enim, seu amicitia,
cōpleta est amor benevolentia
nō quicūq; sed fundatus in ali-
qua communicatione, vt habet
idem S. Doctor quæst. 23. art. 1.
Et ideò ait Aristoteles amicum
non desiderare alteri amico, vt
fiat Deus, quia cessaret amici-
tia, hoc est cessaret, in senten-
tia Aristoteles, possibilitas cō-
municandi in vitā. Hanc verò
cōmunicationē perfectam non
pos-

possimus efficaciter velle nisi
cōsiderādo Deū vt auctore nostræ
beatitudinis, hoc est vt pa-
ratū cōmunicare nobiscū in vita

222 Nisi enim cognoscere-
mus in Deo eiusmodi prædica-
tū duo sequeretur impedi mēta
amicitiæ perfectæ. Alterum est,
quòd nō daretur *mutuus amor*
non latens, vti definitur *amicitia*
ab Aristotele: quòd non intel-
ligitur de quocumque amore,
sed de amore beneuolentiæ fun-
dato in aliqua cōmunicatione
vitæ præseti, vel futuræ, vt supra
diximus ex S. Thom. nō inquā
daretur hic mutuus amor *non*
latēs, quia nesciremus, an Deus
vellet cōmunicare in vita no-
biscum. Alterum est, quòd nō
possemus hanc vitæ cōmunio-
nem cum Deo efficaciter velle,
quo-

quoniam nesciremus, an esset nobis possibile eam consequi. Hoc ergo prædicatū Dei est motuum charitatis nō tanquam tota formaliter bonitas, propter quam Deum amamus, sed tanquam ea bonitas, cuius cognitio necessaria est ad talē speciē amoris, qui dicitur *perfecta charitas*, seu *amicitia*, prout addit aliqua prædicata supra generalē amorem benevolentie, & supra illam amicitia, & charitatem imperfectā, quam haberemus cum Deo in pura natura, communicando cum illo imperfectē in vita per cognitionem ænigmaticam naturalem ipsius.

223 Et sanè hoc idem prædicatū debet cognosci, ut exerceatur spes, & quilibet amor Dei efficax concupiscentiæ; sed

ta-

tamen hic amor ex alio capite differt ab amore charitatis. Nā vt benè declarat S. Thom. 2. 2. quæst. 18. art. 6. & 8. spes, & cōcupiscentia non tendunt in Deum quatenus est bonus in se, sed quatenus est bonus nobis: charitas verò tēdit in Deū quatenus est bonus in se; ex hoc autem amoreducitur ad volēdam communionem vitę cum Deo, non tanquam cum obiecto alijs delectabili, sed tanquā cum obiecto in se bono.

224 Spes ergo vult videre Deum, & visum amare per amicitiam; sed hoc totum ordinat ad nos; ideò enim id vult, quia per hos actus benè fit nobis, & reddimur beati: charitas contrā totum ordinat ad Deum; nam quia benè vult Deo,

De Charitate, Cap. XVI. 305.

Deo, vult videre Deum, vt cō-
municet in vita cū illo, & vult
visum amplius amare, quàm
nunc amet in via, quia Deus est
dignus tali amore, & quia de
eo lætatur.

225 Hinc potest desumi
ratio cur spes debeat, præcedere
charitatem; nam primus actus,
ad quē natura determinamur,
est desiderium nostræ foelicitatis.
Posita ergo fide, quòd Deus
sit obiectum summè beatificū,
& possibile nobis si velimus ser-
uare legem (quæ fides est ne-
cessaria & ad spem, & ad cha-
ritatem, vt dixi) prius est vt de-
cernamus super constituendo
nobis hoc fine, vel eo repudiā-
do, quàm super electione ami-
corum: quos nimirum postea
tales eligimus, quales videmus
non

non repugnare vltimo fini qui
 à nobis intento . Si hunc finem
 constituimus, elicimus actum
 spei; si repudiamus, elicimus a-
 ctum contrarium, qui, vt potè
 offensa Dei, pugnat cum chari-
 tate.

226 Verum quidē est, quòd
 sicut tenemur ex obligatione
 charitatis in Deū abstinere ab
 omni peccato, adeòque etiam
 ab incredulitate, & desperatio-
 ne, ita possumus imperare omi-
 sionem istorum peccatorum
 ex motiuo charitatis. Nō tamē
 primos actus alium virtutum
 imperamus ex motiuo charita-
 tis perfectæ, & cōpletæ, vt potè
 prærequiritis, & supponentis
 iam actus fidei, & spei, sicut o-
 stendimus, sed ex motiuo chari-
 tatis incompletæ, quæ est bene-
 uolen-

De Charitate, Cap. XVI. 307

uolentia erga Deum, tanquam
summum bonum, præscinden-
do ab hoc quòd possit, vel nò
possit euadere amicus noster.
Et hoc motiuum videtur inclu-
di vel in imperio, vel in exerci-
tio cuiuslibet actus vsque qua-
que honesti, & nullo modo nò
extrinsecè quidè m vitiati, sem-
per enim agenti rationali appa-
ret, quòd peccatum aduersatur
legi charitatis, & consequenter
quòd actus honestus peccato
oppositus est secū dū m chari-
tem illam latiore m.

227 Posito autem quòd
hoc cognoscatur, iam contem-
nere hoc motiuum, & velle
operari tantummodo propter
bonum nostrum, præscindendo
à summo bono tanquam à fine
cui, videtur esse inhonestum,
sal-

saltē venialiter, vt potē cōtra
 perfectam dignitatem Dei tan-
 quā vltimi finis. Et in hoc sensu
 sunt intelligendi multi Patres,
 qui dicūt ad omnem actū bo-
 num requiri motiuum charita-
 tis, & S. Thomas qui 2.2. q.23.
 art.1. ad primū ait: *sine charitate
 potest quidem esse aliquis actus
 bonus ex suo genere, non tamen
 perfecte bonus; quia deest debi-
 ta ordinatio ad vltimum finem;
 & ad secundum vbi negat esse
 simpliciter veram iustitiam, aut
 castitatem si desit ordinatio debi-
 ta ad finē, quæ est per charitatē.*
 Quamuis enim illa omissio nō
 excludat ab illis actibus boni-
 tatem intrinsecam, ac proinde
 nec meritum de condigno, tri-
 buit tamen illis aliquam mali-
 tiam leuem per denominatio-
 nem

De Charitate, Cap. XVI. 309

nem extrinsecam à carentia debita ordinationis in actu eos imperante.

228 Hinc est primò, cur charitas naturalis distinguatur ex obiecto formali à supernaturali; nam hæc sola respicit Deum & proximum, vt communicaturos nobiscum in vita supernaturali visionis beatificæ.

229 Secundò hinc est, cur charitas naturalis nō sit Theologica, quia scilicet, licet moueatur à perfectione Dei, tamen nō intendit frui Deo vt amico, quā fruitionē intēdere est actus perfectissimus charitatis ex S. Thoma 2. 2. q. uæst. 24. ar. 2. sed vult frui imaginibus creatis ipsius Dei; ac proinde remotè mouetur à bonitate Dei, sed proximè,

mè, & immediatè à bonitate
entis creati: sicut etiam Reli-
gio remotè mouetur à maieſta-
te entis diuini, sed proximè à
bonitate honorationis diuinæ,
quam vult; ideòque nō est vir-
tus Theologica.

230 Tertiò hinc est, cur ex
hac charitate nō possint amari
damnati tanquam *finis cui*, vt
potè incapaces huius commu-
nicationis in vita diuina, vt no-
tat S. Thomas 2.2.q.25.art.11.
Quartò, cur nullo modo pos-
sint amari ex charitate Bruta
paritè vt *finis cui*; nā licèt pos-
simus velle illis aliquod bonū,
hoc est delectationem, non ta-
men possumus velle cum ipsis
aliquam communicationem
vitę rationalis, quæ est obiectū
maicitie.

Illud

De Charitate, Cap. XVI. 311

231 Illud est eligibilius hic,
& nunc ex motiuo charitatis,
quod Deo hic, & nunc magis
placet eligi à nobis; illud verò
sic magis placet Deo, si loqua-
mur secūdū regulas cōnatura-
les, & præscindendo à lege po-
sitiua, quod magis expedit, vt
Deo placeat, de qua re multa
diximus *in lib. de actibus huma-
nis*. Et hæc est ratio cur debea-
mus præferre profectum spiri-
tualem nostrum saluti totius
mundi, & non solum per pec-
catum veniale, sed ne per mo-
ralem quidem imperfectionem
saluare, si possemus, totum In-
fernum. Quia scilicet hoc ipso
quod aliquid est peccatū, vel
imperfectio, magis Deo placet,
à nobis eligi oppositum. Hinc
pariter est, cur debeamus præ-
opta-

optare salutem spiritualem nostri Patris, vel Fratris salutem vnius integræ Ciuitatis, ex qua resultaret maior gloria Cei extrinseca. Item hinc deducendæ sunt omnes regulæ super licita, vel illicita cooperatione materiali ad peccatum alterius; ita nempe, vt illa sit licita, quam expedit esse licitã, & qua prohibita, vix posset duci vita.

232 Ex charitate diligendus est proximus, qui ita diligitur propter Deum, vt ea dilectio sit propria amicitia erga proximum: amatur enim verè proximus, licèt ametur propter bonitatem Dei, cui placet, vt amemus proximum, & propter cuius coniunctionem amamus proximũ sicuti si quis optet, vt filius Pauli bene valeret, nõ ea gratia

De Charitate, Cap. XVI. 313

gratia, vt Paulus inde capiat aliquid commodi, sed quia filius est coniunctus cum Paulo, & quia rationabiliter placet Paulo vt bene sit filio suo, hic affectus esset amor amicitiae erga vtrumque, quia intenderet formaliter bonum vtriusque; eatenus enim sanitas filij consideratur, vt bona Paulo, quatenus est bona filio; sicuti ergo Pater per affectum identificatur cum filio, ita amicus Patris identificatur mediatè cū eodem filio, quæ identificatio est propria amicitiae.

233 Nomine *proximi* intelliguntur omnes, qui sunt capaces hic, & nunc bonorum supernaturalium: ideò, vt supra ostendimus, non intelliguntur damnati, quos tamen odisse

O

non

non possumus odio inimicitiae;
 quippe odium inimicitiae sal-
 tem elicited à creatura est a-
 ctus intrinsecè malus, *odisse*
 enim propriè, est *velle malum*
alterius, quia malum illius est.
 Imo debemus damnatis velle
 aliqua bona, non tamen ex af-
 fectu proprio amicitiae, vt po-
 te qui affectus est quaedam
 complacentia in bonitate per-
 sonae amatae.

234 Item erga bruta non
 possumus quidem, vt supra di-
 ctum est, exercere actum verè cha-
 ritatis, tamè circa illa vt poteq.
 sunt capacia boni aliquomodo
 proprii, & pariter mali per de-
 lectationem, & dolorem, & per
 hoc differunt à rebus cognitio-
 ne carentibus, possumus exer-
 cere aliquem actum studiosum
 bene-

De Charitate, Cap. XVI. 315
beneuolentiæ latè acceptæ, vel
vitiosum crudelitatis. Et ideò
laudatur S. Blasius, qui belluis
faucijs medebatur.

C A P V T X V I I.

*De augmento Charitatis. An fiat
per actus naturales hominis iu-
stis an saltem per omnes super-
naturales.*

235 **I**N hac quæstione ità
censemus: habitus
charitatis augetur per quosli-
bet actus non solum charita-
tis, sed aliarum virtutū super-
naturalium quātumuis remis-
sos; neque est opus, quod
hi exerceantur cum toto cona-
tu, vel quod sint intēsiore habi-
bitu, Hic autem habitus non